

02. mai 2019

Innspill til St. Meld 17 (2018-2019) Mangfold og armlengds avstand. Mediepolitikk for ei ny tid

Presset på våre nasjonale og lokale medier øker. Regjeringens mediestøttemelding kommer på et bra tidspunkt, og med riktig formål. Norsk Lokalradioforbund er enige i at redaktørstyrte massemedier er en av grunnsteinene i vårt frie og demokratiske samfunn. Det blir viktig at fremtidens mediestøtte tar høyde for medievaner i rask endring. God journalistikk må støttes, uavhengig av hvordan den skal publiseres og distribueres, enten det er på papir, nett, FM eller DAB.

Kap 7.5. Lokalradio

Norsk Lokalradioforbund (NLR) er glad for å ha blitt hørt i spørsmålet om forlengelse av dagens FM-konsesjoner og at det er satt i gang arbeid for å utrede dette. En forlengelse på FM til og med 2031 er en av de avgjørende faktorene for å kunne fortsette investeringer i parallell distribusjon på DAB, med de økte kostnadene det fører med seg, og vil sikre lokalradioene forutsigbarhet rundt videre drift. NLR mener dette blir avgjørende for å sikre bærekraften i bransjen, og for å klare å beholde lokalradio som viktig del av det norske mediemangfoldet. Videre er NLR tilfreds med at det er iverksatt arbeid med notifisering av støtteordningen for lokale lyd- og bildemedier.

NLR mener det er viktig at fremtidig mediestøtte blir plattformnøytral i ordets bredeste betydning, slik at også lokalradioene kan konkurrere på like vilkår. Lokalradio står for en vesentlig og allsidig produksjon, egenfabrikkerte nyheter og annet redaksjonelt innhold av lokal karakter. Lokalradioene når mange av dem som ikke lenger leser aviser, og spiller en viktig rolle for ytring, demokrati og kultur – særlig for språk, dialekter og norsk musikk – der radio har unike kvaliteter sammenlignet med trykte medier.

Lokalradio – en viktig del av mediemangfoldet

Lokale medier, inkludert lokalradioene, er med sine avgrensede dekningsområder bærebjelken for mediemangfoldet i Norge. Aktørmangfold og stor eiermessig spredning tilfører medietilbudet bredde, variasjon og valgmuligheter som bidrar til å ivareta mangfold, samfunnsdebatt og ytrings adgang. Lokalradio har sin styrke i formidling av lokal informasjon, politikk, kultur og underholdning. Enkelte steder utgjør lokalradioen den eneste redaktørstyrte stemmen i lokalsamfunnet, dermed bidrar den også til å dekke «hvite flekker» i medielandskapet.

Mediemangfoldet berikes av nisjeradioer, slik som livssynsradioer, studentradioer og radio for særinteresser av ulike slag. Nisjeinnhold vil ofte ikke ivaretas på samme måte av de nasjonale kringkasterne, og således blir betydningen for mediemangfoldet viktigere. Nisjeradioene understøtter også inkluderingsarbeid og frivillige organisasjoner, viktige bærebjelker i et velfungerende demokrati.

Lokalradio er et gratis tilbud som også når grupper av befolkningen som i liten grad betaler for tradisjonell journalistikk. Det er fare for at det kan vokse frem et informasjonsklasseskille mellom de som har tilgang på samfunns viktig journalistikk og de som ikke har det. Et mangfold av medier har samfunnsverdi, men det hjelper lite om mediene ikke brukes av alle grupper i befolkningen. Dette er en problematikk som blant annet er tatt opp av Tellef S. Raabe, stipendiat ved University of Cambridge (medier24.no/artikler/mediestottemeldingen-overser-publikum/463130).

Mediestøttemeldingen har flere gode beskrivelser av lokale medier, men setter i for stor grad likhetstegn mellom lokale medier og lokale aviser. NLR mener det må benyttes nøytrale begrep som lokale medier i utformingen av fremtidens mediepolitikk. Et slikt begrep inkluderer også lokalradio, og vil på en bedre måte ta høyde for utvikling i mediebruk.

Forslag til merknad. Komiteen ber regjeringen bruke begrepet lokale medier i stedet for begrepet lokale aviser, der det er mulig.

Kap. 3. Økonomiske verkemiddel

Lokalradio får i dag hovedsakelig tildelt midler gjennom støtteordningen «Tilskudd til lokale lyd- og bildemedier». Ordningen tildeler midler til lokalkringkastingskonsesjonærer innen radio og TV, registrerte kringkastere, bransjeorganisasjoner og i noen tilfeller også tiltak igangsatt av lokalaviser. I 2018 ble det samlet tildelt 19,4 millioner kroner, der halvparten var øremerket digitalisering av lokalradio. Øvrig støtte tildeles kompetansehevende tiltak, utviklingsprosjekter, driftstilskudd til organisasjoner og minoritetsradioer samt programproduksjoner. I 2018 ble det tildelt rett i overkant av 1 million kroner samlet til innholdsproduksjon for lokalradio. Den offentlige støtten til redaksjonell virksomhet i lokalradio er dermed marginal i forhold til støtte som gis til andre medietyper. Videre er støtten som gis bundet opp til definerte produksjoner, som ikke gir rom for støtte til dagsaktuelt journalistisk arbeid.

Lokalradioene møter konkurranse på stadig flere plattformer. Lokalavisene lanserer nettutgaver, podcaster, live-debatter, strømmen idretts- og kulturarrangement. Det er bra for bygging av ytrings- og meningsmangfold – men det er arenaer der også lokalradioene må kunne konkurrere. Lokalradio og andre kringkastere har i dag ikke mulighet til å søke om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier. Dette kan være en god ordning som enkelt kan åpnes for lokalradio ved å fjerne unntaksformuleringen i forskriftens §1 Formål og virkeområde og gjøre tilpasninger i tråd med dette.

Forslag til merknad. Komiteen ber regjeringen sørge for at fremtidig mediestøtte gjøres plattformnøytral slik at ulike medier kan konkurrere på like vilkår.

Forslag til merknad. Komiteen ber regjeringen sørge for at tilskuddordningen «Tilskudd til lokale lyd- og bildemedier» tilpasses slik at den åpner for støtte til generelt journalistisk arbeid.

Forslag til merknad. Komiteen ber regjeringen sørge for at lokalradio blir støtteberettiget i ordningen for produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier. For eksempel ved å fjerne unntaksformuleringen i forskriftens §1 3. ledd og justere regelverket i tråd med dette.

Kap. 5.4.3 Eit uavhengig råd for mediestøtta

Det er foreslått å opprette et Mediestøtteråd. NLR synes dette er en god tilnærming for fordeling av støtte. Dersom rådet skal få den nødvendige legitimitet er det viktig at alle medier som omfattes av støtteordningene kan ansees å være representert på samme måte. Det blir viktig å unngå at aktører i rådet har bindinger til bestemte medier eller medietyper for å unngå diskusjoner om rådets integritet og habilitet.

Innspill til Dokument 8:40 S (2018-2019) Representantforslag om utvidelse av konsesjon for lokalradio på FM-nett

NLR er klar over at det nå pågår en prosess for å utrede en mulig konsesjonsforlengelse. NLR har gitt innspill i denne prosessen. Medietilsynet har frist til 8. mai for å levere sin innstilling.

Lokalradioene som har økonomi til det investerer i parallell distribusjon på DAB for å kunne være tilgjengelige på samme plattform som de nasjonale aktørene. Digitaliseringen finansieres av en kombinasjon av midler fra lokalradioenes drift på FM, og tilskudd til digitaliseringen fra støtteordningen «Tilskudd til lokale lyd- og bildemedier. Det er estimert at det vil koste ca. 250 millioner kroner å bygge ut DAB for lokalradio, det tildeles ca. 8 millioner kroner i støtte pr år.

Lokalradioene opplever stor usikkerhet knyttet til investeringene de foretar, og ser at digitaliseringen vil ta tid. Spørsmålet om fortsatt FM-distribusjon er derfor tett knyttet til både mulighetene til å fortsette digitalisering, og spørsmålet om videre drift. NLR har på den grunn, på vegne av sine medlemmer, tatt til orde for at det bør besluttes å forlenge dagens konsesjoner til og med 2031, som er utløpstidspunktet for gjeldende konsesjoner på DAB.

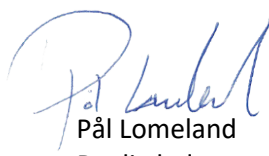
De nasjonale kanalene har fullført sin overgang fra FM til DAB, og usikkerheten knyttet til om lokalradio ville kunne forsinke denne er fjernet. Lyttertallene for de nasjonale aktørene er tilbake på tilsvarende nivåer som før den nasjonale FM-slukkingen. I behandlingene av Meld. St. 8 (2010-2011) og Meld. St. 24 (2014-2015) er det ikke lagt opp til en stenging av FM-nettet for lokalradio. NLR sin forståelse av de politiske signalene som har vært gitt i senere tid, blant annet i forbindelse med Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2019, er at det heller ikke nå kommer signaler om stenging. NLR imøteser derfor et stortingsvedtak som gir rom for å forlenge FM-konsesjonene for lokalradio til og med 2031.

NLR organiserer 123 lokalradiokonsesjonærer over hele landet, som samlet innehar 240 konsesjoner på FM og DAB. Vi representerer med det over 80% av bransjen. Våre medlemsstasjoner er av ulik størrelse og med ulike formålsparagrafer, både kommersielle og ideelle, herunder livssyns- og minoritetsradioer. Lokalradioene er en viktig del av det norske mediemangfoldet, og bidrar til ytringsfrihet og demokrati.

for Norsk Lokalradioforbund

Aslak Sommerfelt Skretting
Styreleder

Pål Lomeland
Daglig leder